NĂM THỨ MƯỜI HAI. — SỐ THỨ 267

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DEPOT LEGAL

MỖI SỐ: 0$02

NGÀY THỨ SÁU 22 FÉVRIER 1924

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE
Nº 1938

	HANOI							
	Hanoi et Indochine	Union postale	Etranger	Hanoi et Indochine	Union postale	Etranger	Hanoi et Indochine	Union postale
				Pour les Fonctionnaires			Pour les Militaires	
Một năm.	6$ 00	6$ 90	6$ 30	6$ 30	8. 00	8. 00	9. 00	»
Các làng và các công-sở	»	8. 00	8. 00	8. 00	9. 00	»	»	»
Sáu tháng	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 50	3. 50	5. 00	»
Ba tháng	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 80	1. 95	3. 00	»
Một tháng	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	0. 60	1. 00	»

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois.

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-TỐ
Rédacteur en chef : PHẠM HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE Nº 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m 065 de large.
Une seule insertion. . . . . 0$ 30 la ligne
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$ 15 la ligne
Réclames dans la 1re page. . . 1$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

Làm cách gì cho bớt được trộm cướp?

Ở trong thành-phố ta mấy lâu nay sự trộm cắp thường vẫn thấy luôn, và ở các nơi thôn-quê, cũng thường sinh ra sự cướp bóc, làm cho những nhà lương-thiện vẫn có một sự lo chung, mà nhất là những nhà giàu có lại càng phải lo phòng thủ. Mới rồi đây quan chánh sở Mật-thám có sai linh mật-thám đi dò thăm để bắt những quân du thủ du thực trong thành-phố, và nghe đâu như linh mật-thám bắt được cũng đã nhiều. Nếu cứ thực-hành cái chánh-sách ấy cho thật là đắc lực, thì chắc là việc trộm vặt ở trong thành-phố, và sự cướp bóc ở các nơi thôn-quê phụ cận thành-phố, cũng bớt đi được dần dần.

Ở xã-hội nào cũng thế, những người không có nghề nghiệp, mà lại sẵn tính hung cường, tất là tụm năm tụm ba, đồng mưu tác tệ, rủ nhau làm việc bất lương, để làm cách sinh-nhai riêng của chúng. Hạng người ấy thì ở đâu chẳng có, mà ở nơi đô-hội lại càng nhiều, vì ở nơi đông người thì dễ tìm chốn nấu thân, mà nghề làm ăn của chúng lại càng dễ. Những quân hung đồ đã cậy mình có tài linh-hoạt, có sức mạnh bạo, lại ỷ chốn người đông như chợ dễ tránh khỏi con mắt sáng của linh tuần-cảnh hàng ngày, vì thế mà tự chi hoành hành, không còn chút kiêng dè phép nước.

Nhưng muốn tìm phương bổ cứu cho tuyệt loài gian phi, thì phải suy xét cho thấu cái nguyên nhân vì sao mà sinh ra trộm cướp. Tôi thiết tưởng một là vì người ta không đủ nghề-nghiệp làm ăn, hai là vì phép nước trừng trị cũng chưa thật nghiêm-nhặt.

Ông Quản-tử có nói : « Y thực túc nhi hậu tri vinh nhục », nghĩa là người ta có đủ ăn đủ mặc thì mới nghĩ đến điều vinh điều nhục; lại nói : « Cơ hàn thiết thân, bất cố liêm sỉ », nghĩa là đói rét đến thân, thì còn tưởng gì đến sự liêm sỉ nữa. Hai câu ấy thật là thiết trúng cái tình thình người thường ở trong xã-hội. Người ta sinh ra, ai cũng sẵn có cái tính liêm sỉ, ai cũng mong có cách làm ăn, để được yên vui no đủ, mà hưởng cái phúc sinh tồn. Nếu ai cũng có được một nghề ở trong tay, thì tất là ngày đêm chăm-chỉ lo tính công ăn việc làm, còn có thì giờ rảnh đâu mà nghĩ đến chuyện làm càn làm bậy. Hiện nay người khôn của khó, sinh kế rất là gian-nan, sinh-xì một ngày một đông, mà thực-nghiệp mở mang chưa được rộng. Lại còn thiên tai lưu hành, nào là nắng, nào là lụt, nào là gió bão, nào là hoàng trùng; tuy chánh phủ hết lòng thương dân, nào chẩn cấp, nào quyên trợ, mà dân gian thất nghiệp vẫn còn nhiều. Bây giờ muốn cho ai cũng yên cư lạc nghiệp, trước hết phải làm cho ai cũng có nghề, các trường công nghệ mở mang thêm ra, để dung thu và dào tạo cho người ta biết nhiều nghề nghiệp. Đường thực nghiệp mở mang đã rộng, thì cái số người du thủ du thực đã bớt đi, thì sự gian phi không từ đâu mà sinh ra nữa, đến khi ấy thì không cần phải mất công do thám, nhọc sức tuần-phòng mà dân gian tự khắc được hưởng cái phúc yên vui bình tĩnh. Đó tưởng là một cách làm cho tuyệt hẳn được những quân hung-ác về sau này.

Lại còn cách để trừ khử những quân hung-đồ làm ác đã quen tay mà không sợ lưới giới lỏ phép, thì tưởng nên trừng trị một cách cho thật nghiêm nặng, trước là làm cho tiệt nọc những quân làm bậy, sau là để cho kẻ khác làm gương. Thường thấy nhiều đứa tập quen sự hung ác đã lâu, mà cái tính thiên lương đã mất, chẳng còn biết thế nào là liêm sỉ, thế nào là luật phép, cứ theo cái tính hung-tợn liều lĩnh của mình mà làm; may mà công việc trơn chu, thì được ăn tiêu sung sướng, không may mà cỗ gông tay trói, cũng đành cam tù tội ít lâu. Cũng có đứa can ăn đến hai ba lần mà vẫn ra ý nhơn nhơn, không biết thẹn mà cũng không biết sợ, sự hành hung là nghề tay trái, chốn ngục thất là chỗ trú chân, cho nên nơi linh-ngữ vẫn thường đông, mà việc dạo kiếp vẫn thường có. Những hạng người ấy đã ăn một ở trong xã-hội, mà lại khinh nhờn phép nước, quấy nhiễu dân lành, thật không đáng thương đáng tiếc. Người xưa có câu : « Khử tù sở dĩ tồn lương », nghĩa là nhổ cỏ xấu để giữ gìn cho giống lúa tốt, lời ví ấy thật là đúng với cái phương-pháp trừ bạo an dân.

Nhân tiện ai chẳng muốn yên, nếu được đủ nghề-nghiệp, thì tự khắc lo việc làm ăn, mà không manh tâm làm điều phi pháp; còn đến những quân gian ác, xưa nay đã quen thói hành hung, thì đã có phép công trọng trị, mà kẻ loạn tặc làu cũng phải tiệt nòi. Trong khoảng năm bảy năm nữa, chốn lư lý được yên nghiệp làm ăn, mà trong xã-hội rất là người lương-thiện, thuần-phong mỹ-tục từ đó mà gây nên, còn làm gì có những chuyện cướp đường lẻn cửa, quấy rối chốn thành-thị thôn quê mà phiền lòng sở cảnh-sát sở mật-thám phải hằng ngày lưu tâm đến nữa.

H. T. B.

KÝ TÊN KHÔNG BỎ

Bản-quán xin các quí mua báo khi có việc gì viết thơ đòi hỏi bản-quán, thì cho biết quí số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quen-thuộc, để cho người làm đề quên cái giấy quen-thuộc, đề cho người làm đề tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết tên mà trả lời.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 21 Février 1924

Tại Thủ-dân nghị-viện

Tại Thủ-dân nghị-viện, quan thượng-thư de Lasteyrie xin bãi cái độc-quyền bán điếm. Chánh đảng Xã-hội có xin cứ để cái độc-quyền ấy. Quan thượng-thư de Lasteyrie bèn phản-đối và xin nghị-viện bỏ phiếu xem có tín cậy ông không, mà nhược bằng tín cậy ông thì bãi cái khoản của chánh đảng Xã-hội xin. Nghị-viện bỏ 355 phiếu phản đối khoản ấy. Số phiếu ưng thuận chỉ có 215 cái mà thôi.

Thủ-dân nghị-viện ưng bản dự án lý-tài của chánh-phủ đến khoản thứ 31.

Tại nguyên-lão nghị-viện

Quan Poincaré bàn về việc hoàn-cải cái thể lệ bảo-cử, có xin nguyên-lão nghị-viện ưng chuẩn bản dự án của Thủ-dân nghị-viện. Còn việc hoán cải xin để đến nghị-viện sau sẽ bàn.

M. Albert, là tiên-thầm ấy về xin nghị-viện ưng chuẩn cái thể-lệ bảo-cử từng hạt. Tòa nội-các thì phản đối cái thể lệ ấy.

Ngân-thị ở Pháp

Quốc-nghị-hội đương kế cứu cái thể lệ mới về ngân-thị để ngăn ngừa việc buôn bán đầu cơ.

Giá quan tiền làm sao mà hạ

Báo *New York Times* và báo *Street Journal* nói tiền franc hạ giá, vì người Đức vận-động làm nên.

Việc nước Đức

Tin Berlin. — Nghị-viện nước Đức phản-đối mấy khoản của đảng Cộng-sản xin bãi việc thiết quân luật và các nghị-định của chánh-phủ. Nghị-viện ưng chuẩn bản giao ước của nước Đức và nước Áo. Nghị-viện bắt đầu bàn những lời của đảng Dân-chủ chất vấn về việc đất Palatinat.

Từ ngày 1er đến ngày 10 février, chánh-phủ nước Đức thu nhập 70 triệu marks kim-tệ và chi xuất 113 triệu rưỡi.

Có tin rằng chánh-phủ xứ Bavière ha lệnh ai biết những người về đảng Biệt-lập nên tố ra, để chánh-phủ khảng-cáo những người ấy về tội phản-quốc.

M. Ersardt xin chánh-phủ cho phép giao những người về đảng Biệt-lập cho các tòa án Công-dân xét ăn.

Việc đình-công ở nước Anh

Bốn nghìn người làm nghề vận mấy ô-tô cũng theo vào việc bọn làm ở kho tàu đình-công. Hiện nay 5 nghìn tủi thư gửi đi Mỹ-châu để ở bến Plymouth không có người mang xuống tàu. Hôm nay các chủ đã họp để bàn về việc ấy.

Hội-đồng Giám-định

Hai phụ ban của hội-đồng Giám-định thứ nhất, họp đại hội-đồng ngày hôm nay đã bày tỏ mọi lẽ về cái công việc của mình. Phụ ban coi về việc nhà ngân-hàng đương soạn cái thể lệ nhà ngân-hàng. Phụ ban kia thì tra xét về số tư-bản của người Đức đem ra ngoại-quốc.

Cavite, ngày 21 février 1924

Giá quan tiền Pháp

Tin New-York. — Tiền franc nhiều người bán, nên thị giá hạ nhiều.

Việc nước Đức

Tin Berlin. — Chánh-phủ trung-ương và chánh-phủ xứ Bavière đã hòa với nhau. Von Kahr từ chức quyền thống-binh-sự và Von Lossow thì từ chức chưởng-binh ở xứ Bavière.

CÁI NẠN THỦY LẠO Ở THẾ-GIỚI XƯA NAY

Kể từ ngày kỷ nguyên thiên-chúa đến giờ những năm sau này có nạn thủy-lạo đỡ-đội.

Năm 4-4 (Trung-hoa) ; 573 (Anh) ; 583 (Paris) ; 649, 738, 761 (Ý) ; 8-8 (Hà-lan) ; 860, 915, 11-0 (Đức, Anh) : 1195 (Pháp) ; 1230 (Hà-lan) ; 1280, 1286 (Pháp) ; 14-0 (Hà-lan) ; 14-8 (Paris) ; 1421 (Hà-lan) ; 1427 và 1493 (Pháp) ; 1521, 1530 và 1532 (Hà-lan) ; 1550 (Rome) ; 1557 (Đức, Anh, Trung-hoa, Pháp, Hà-lan, Ý) ; 1571 (Đức, Pháp) ; 1578 (Đức, Pháp, Hà-lan) ; 1607 (Anh) ; 1688 (Pháp) ; 1626 (Séville) ; 1644 (Trung-hoa và Hà-lan) ; 1611 (Hà-lan) ; 1647 (Hà-lan và Pháp) ; 1651 (Pháp) ; 1658, 1671 (Hà-lan) ; 1702 (Ý) ; 17-7 và 1721 (Anh) ; 17-9 (Pháp) ; 1722 (Chili, Halstein) ; 1726 (Pháp) ; 1762 (Đức, Pháp, Ý) 1771 (Ý) ; 1787 (Navarre, Irlande) ; 1789 (Anh, Ý) ; 1791 và 1792 (Anh) ; 1800 (Đức, Trung-hoa, Pháp và Hà-lan) ; 1812 (Anh) ; 1818 (Louisiane, Bengale) ; 1816 (Hà-lan, Irlande).

Tin Trung-hoa

Ngày 12 Février 1924

Vấn-đề Thanh-đảo

Tào-Côn định đổi đất Thanh-đảo làm một nơi tự trị, giao cho Ngô-bội-Phu quản hạt.

Nghị-viện Bắc-kinh muốn liên phái Thiên-tân

Nghị-viện Bắc-kinh thấy phái Bảo-định có ý chân nản, quyết ý liên hợp phái Thiên-tân, cử Đoàn-kỳ-Thụy làm chủ, Ngô-bội-Phu làm phó, đã đánh giây thép tỏ ý-kiến ấy với Ngô.

Việc Trung-Nga thiết lộ

Tào-Côn giao cho Vương-chính-Đình trù nghĩ việc Trung Nga hội-nghị để bàn việc Trung Nga thiết lộ, định đến trung tuần tháng mars khai hội.

Ngô-dục-Lân và Vương-dục-Chi vào xin ơn với Tào-Côn

Ngô-dục-Lân và Vương-dục-Chi vào yết kiến Tao-Côn, tỏ bày tình nghĩa ngày trước, xin Tào cứ để ý bênh vực cho.

Việc Mông-cổ

Cố-duy-Quân đặt yến, mời Phùng-ngọc-Tường. Vương-chính-Đình và Vương-hoài-Khánh để trù nghĩ cách xử trí ở Mông-cổ, xin Vương-hoài-Khánh danh giây thép cho quan đô-thống Nhiệt-hà, quan đô-thống Sát-cáp-Nhĩ và quan đô-thống Tuy-viễn phải đặt binh dự phòng.

Hành-chánh nghiên-cứu hội

Quốc-vụ-viện mới các bộ-viện thương-nghị mở hành chánh nghiên cứu hội, để ban công việc hành chánh ở trung-ương và các địa-phương.

Cuộc chiến-tranh ở Tứ-xuyên và ở Quảng-đông

Công-sứ các nước vì cuộc chiến-tranh ở Tứ-xuyên và ở Quảng-đông đang dai lâu ngày, trở ngại đến việc buôn bán, thường nói đến mà có ý phàn nàn; Tào-Côn và Ngô-bội-Phu mấy ngày nay đánh giây thép luôn, giục các quân đội viện Xuyên viện Việt phải hết sức cho mau xong chiến sự.

Việc Quảng-đông

Tôn-Văn lại định cử Hồ-hán-Dân làm Quảng-đông tỉnh-trưởng.

Thâm-hồng-Anh sang đánh Bắc-giang

Thâm-hồng-Anh nhờ đường Ngô-bội-Phu cấp phát khí giới và lương thực, lại liên hợp quân thổ-phỉ, chia quân đi hai đường vào đánh Anh-đức và Thiều-quan (gần Bắc-giang), Tôn-Văn được tin báo, đã sai quân Hồ-bắc và quân Vân-nam sang cứu viện; mấy ngày nay hai bên đánh nhau kịch liệt lắm.

Đường-kế-Nghiêu sai đại biểu sang Quảng-đông

Đường-kế-Nghiêu nhân nhiều việc phải thương nghị với Dương-hy-Mẫn, sai hai người đại-biểu sang Quảng-đông để thương-nghị với Dương.

Lương-hồng-Khải sắp sửa về Quảng-đông

Lương-hồng-Khải (trung-ương đệ tứ quân trưởng) nhân vì việc công phải ở Hướng-cảng lâu; bây giờ Tôn-Văn thấy ở Quảng-đông việc quân khẩn cấp lắm, đã đánh luôn hai cái giây thép triệu Lương về, nghe đâu Lương đã định trong vài ba ngày nữa xuống tàu về Quảng-đông.

MỘT THẰNG BÉ CON RẤT LẠ

Hai giờ sáng hôm thứ năm, 21 février 1924, ở nhà thương Hải-dương có một người đàn-bà đẻ ra một đứa con trai rất lạ. Đứa bé ấy mới đẻ ra mà đã to lớn bằng đứa 9, 10 tháng, mình mẩy phốp peap, mặt mũi phương phi, hai mà chảy sệ, cặp mỏi đỏ chót, trông chẳng khác cái tượng ông Di-lặc. Lạ nhất nữa là trên đầu không có sọ, đỉnh đầu có một cái núm đỏ tươi như quả ca-chua, loăn xoăn như đầu bụt ốc; bởi thế nên thiên-hạ đồn ngộn là người đẻ ra phật, kéo nhau vào nhà thương xem đông không biết bao nhiêu mà kể. Đứa bé ấy sinh lúc hai giờ, sống được đến 6 giờ sáng thì chết.

Sau đây bản quán in cái ảnh đứa bé ấy để độc-giả được biết rõ sự thực.

Kính ảnh của hiệu Đông-lịch, Phố-Hị

DÙNG MÁY BAY ĐỂ CỨU NGƯỜI BỊ NẠN TÀU BỂ

Trong tháng novembre mới đây một chiếc tàu nổ lên là *Henderborg* bị cạn ở cách bờ bể mấy kilomètres. Thấy-thủ bèn tìm cách lên bờ, chỉ để một người ở lại coi tàu.

Chẳng được bao lâu, trong miền ấy, giới rét quá đến nỗi nước chung-quanh tàu đông vàng cả lại, chỉ dùng tàu bay mới có thể đến nơi được. Khi tàu bay đến nơi, thì người làm tàu phải ở lại coi tàu, chỉ còn có 12 tàu phải ở lại coi tàu, chỉ còn có 12 củ khoai, và mấy cái điếm mà bị đói rét, người đã lay nhược lắm. Máy bay cứu được người ấy xong, đến đêm thì cái tàu ấy vì vàng nước ép mạnh quá bị vỡ tan ra.

Lần này là lần đầu dùng máy bay mà cứu người bị nạn tàu bể vậy.

MẤY LỜI NÓI KHOÁC CỦA TÔN-DẬT-TIÊN

Tôn-dật-Tiên diễn-thuyết với các học sinh về giáo Thiên-chúa có nói trong khoảng 10 năm nữa, thế-giới sẽ có một cuộc đại chiến-tranh. Trong cuộc chiến-tranh ấy nước Trung-hoa sẽ đồng-minh với nước Nga, nước Đức, Ấn-độ, và Nhật-bản, mà chống chọi với những nước hùng bá ngày nay.

Lúc bấy giờ, người Hoa-kỳ sẽ rõ trong hải cảng San-francisco mà có một hạm-lôi hùng-cường của nước Trung-hoa thì cái tình-cảnh thế nào.

Những ngày lễ chính của nước Anh với nước Hoa-kỳ

Mỗi nước có những ngày lễ riêng, không nước nào giống như nước nào.

Nước Anh và nước Hoa-kỳ có những ngày lễ sau này là lễ chính :

1er Janvier (Anh, Hoa-kỳ).

12 Février (Hoa-kỳ) kỷ-niệm sinh-nhật ông thống-lĩnh Lincoln.

22 Février (Hoa-kỳ) kỷ-niệm sinh-nhật ông thống-lĩnh Washington.

Ngày thứ hai về tuần đầu tháng Mai (Ecosse).

30 Mai (Hoa-kỳ) ngày kỷ-niệm.

17 Juin (Hoa-kỳ), gọi là Décoration Day.

4 Juillet (Hoa-kỳ), gọi là Indépendance Day.

Ngày thứ hai tuần đầu tháng Août (Anh), gọi là Bank Holiday.

Ngày thứ hai tuần đầu tháng Septembre (Hoa-kỳ), gọi là Labour Day.

25 Décembre (Hoa-kỳ, Anh) Noël.

CÁI TỤC ĐEO HOA TAI CÓ TỪ BAO GIỜ?

Cái tục đeo hoa tai xét ra xứ nào đời nào cũng có. Các nhà khảo cổ học đào ở các cơ-đồ-tích về thời tối cổ cũng thấy những đồ nữ-trang giống như hoa-tai. Đàn-bà dân-ông nước cổ Chaldée đeo hoa-tai bằng đồng. Dân nước cổ Phénicie, và nước cổ Assyrie cũng đã đeo hoa-tai. Thợ kim hoàn nước cổ Hy-lạp làm hoa-tai rất là hoa mỹ công-phu. Trong các thứ nữ-trang, đàn-bà nước cổ La mã thích nhất là hoa-tai.

VĂN-CHƯƠNG GIAN-TIẾN QUÁ !

Người ta kể chuyện rằng ông Voltaire ngày xưa vốn không ưa ông Piron. Một hôm ông được tin ông Piron sắp đến chơi nhà, ông bèn lấy phấn viết trên cửa hai chữ « *Eo rus* » nghĩa là : Tôi về chơi nhà quê.

Ông Piron thấy thế, bèn viết đáp lại ngắn hơn, mà cũng xúc tích. Ông viết một chữ « *I* » nghĩa là : Bước !

Người ta lại kể chuyện rằng ông Victor Hugo xưa khi mới xuất bản bộ *Misérables*, ông ruột không biết sách có bán chạy không, bèn gửi cho người chủ nhà in phát hành sách ấy một bức thư, giở ra chỉ có một cái dấu hỏi (?).

Ông chủ nhà in bèn trả lời bằng một cái dấu ngạc nhiên (!) để tỏ ý rằng sách bán chạy lắm lắm.

Người ta lại kể chuyện rằng ông Mérimée bận, việc ở Paris viết thư cho ông Octave Feuillet ở Compiègne để hỏi xem ở triều-đình có chuyện gì lạ không, bèn gửi cho ông Octave Feuillet một cái thiệp, chỉ gửi có một cái dấu hỏi (?). Ông Octave Feuillet thấy trong triều không có điều gì lạ đáng nói, bèn lấy một tờ giấy trắng gửi cho ông Mérimée mà chẳng viết một chữ gì vào đấy cả.

Ấy ! Văn-chương các cụ cổ-nhân đó mới giản-tiện làm thay !

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Cuộc thi thơ

Của Nhất-Trung-Quốc tổ-chức

MDCCCXXXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu tôn-nghiêm nhất một vùng.
Cụ nọ dựng-nhây tăng cao trần Bắc,
Tường xây ba cửa ngất non Nùng.
Sáng choang trống nhật trong trời
[Việt,
Rực rỡ lầu khuê giữa phía Đông.
Cuộc thế từng bao mưa gió trải
Bia Lê nêu Lý vững như đồng.

MDCCCXXXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Triều Lý gây nên miếu mạo sùng.
Đường bệ nghiêm-trang riêng đất
[Giám,
Xuân thu hương khói ngát trời Đông
Miền Nam bóng nhật soi dường khắp
Cõi Bắc chuông vàng tiếng nức chung
Nhẫn phải rồng tiên qua đấy nhỉ,
Ấy nền văn-hiến ngẫng mà trông.

Phạm-đức-Ngữ
Cát-trung, Trực-ninh, Nam-định

MDCCCXXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Quang cảnh văn đàn áng cỏ-phong.
Nền Lý dựng lên cung miếu đẹp,
Nhà Nam nối đõi khói hương chung
Đạo nho trước đã Tần sang Hán,
Còi thành đây nguyên Nhị với Nùng
Cửa Giám mấy hàng bia đá vững.
Tấm gương quốc-túy mất người trông

Phạm-đức-Chi
Làng sở tại, huyện Trực-ninh

MDCCCXXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo ngay ngà vẫn kính sùng.
Áo mũ vẻ vang nền lễ nhạc.
Cung tường tỏ điểm bút thiên công.
Thanh danh lẫm liệt thành vương đế,
Tú khí chung linh cảnh Nhị Nùng.
Đài các vẫn khua chuông giáo-dục.
Nước non còn nhuộm vẻ văn-phong

Vũ-văn-Phùng
Làng Phụng-pháp, Haiphong

MDCCCXL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Tạo hóa gây nên cảnh Nhị Nùng.
Đài các khua vang nền lễ nhạc.
Áo xiêm rực rỡ vẻ văn-phong.
Ngọc ngà miếu vũ từ triều Lý,
Lẫm liệt thanh danh hiển thánh công
Đạo thống hà riêng Nam với Bắc,
Một tòa kỷ-niệm Á-đông chung.

Nguyễn-danh-Phầu
Làng Phụng-pháp, Haiphong

MDCCCXLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu mạo huân cao rất tự chung.
Lễ nhạc ba triều lưu sử-tích,
Cung tường chín nhận dấu nho-phong
Bia đề khoa-giáp in màu đá,
Gác khắc khuê-văn điểm sắc hồng.
Còn nước còn non còn đạo thống.
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

Đỗ-duy-Riệu
Chef M. Chef de gare Việt-trì

MDCCCXLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đạo thống còn truyền miếu Lỗ đông.
In dấu uyên nguyên trăng nước Nhị,
Ghi công giáo-dục đá non Nùng.
Quả văn-minh nảy trên cành Lý,
Hồn giáp khoa say dưới bóng Hồng.
Nền cũ lần đài thành quách mới.
Càng nhìn càng giữ nét nho-phong.

MDCCCXLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long
Trải Lý, Trần, Lê miếu vẫn sùng.
Đạo nghĩa gây nên thêm học Bắc,
Đường đàn cao ngất vẻ kình Đông.
Gây tường đạo thống khuôn nên Lý
In nết văn-minh dấu mông-Hồng.
Nùng Nhị trông về non nước cũ,
Tinh hồn quốc-túy giấc nam-phong.

Nguyễn-trọng-Lâm
Làng Quan-nhận, Hà-đông

MDCCCXLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Hương vẫn thơm lừng khói vẫn xông
Lễ nhạc tinh ra hồn bách Việt.
Cương-thường đúc lại phách tam
[trung
Treo gương giáo hóa thành Liên Lỗ,
Mở óc văn-minh giống Lạc Hồng.
Nền Lý trăm đời ghi dấu mãi,
Trăng in nước Nhị một dòng trong.

Nguyễn-minh-Trung
Làng Lạc-thổ, Bắc-ninh

MDCCCXLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu dựng từ đời Lý-Thánh-tông.
Cửa thánh nhà nho khen tạc vẽ,
Nền nhân chỉ nghĩa khéo vun trồng.
Dặng cây cỏ-thụ còn di-tích,
Hàng đá văn bia vẫn sắp dòng.
Sự-nghiệp văn-chương nay thấy đó,
Thánh hiền công đức vì non sông.

Nguyễn-văn-Ngữ
Làng Phụng-nghĩa, Hà-đông

MDCCCXLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Linh miếu xưa sau vẫn kính sùng.
Đạo đức ngôi cao in nước Bắc,
Di-luân cột vững với non Nùng.
Lửa Tần gió thổi khôn phai đạo
Chữ Hán máy chen chẳng khác dòng
Không giáo gây nên văn hiến quốc,
Khói hương bốn cõi cứ ung dung.

MDCCCXLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cổ danh thơm mãi chẳng cùng.
Mẫu mực xây theo nề-nếp Khổng.
Cung-tường như tạc núi non Nùng.
Lễ theo cựu tập văn chưa đổi,
Học nức tân-văn đạo vẫn sùng.
Cái cuộc long ó trời định sẵn.
Gẫm xa về sáng kinh thờ chung.

MDCCCXLVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu vũ làm gương với núi sông.
Chân thước cung tường trợ đất Bắc
Một nền giáo-dục rạng trời Đông.
Trụ đồng bút cũ rêu chưa lấp.
Bia đá danh thơm nguyệt vẫn lồng.
Cửa Khổng xưa sau bền một đạo,
Lửa hương bao quản lúc phai nồng.

Nguyễn-phương-Hiền
101, Route mandarine, Hanoi

MDCCCXLIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu Khổng nơi này kỷ-niệm chung.
Hai hàng bia sĩ lừng sông Nhị,
Một các khuê-văn sánh núi Nùng.
Trải Lý, Trần, Lê bao thế-kỷ,
Khắp Trung, Nam, Bắc vẫn tôn sùng.
Nhờ học chính đây là cỗi rễ,
Mầm Hồng chồi Lạc nhớ ghi lòng.

Nguyễn-tiến-Tế
50, Phố Mã mây, Hanoi

MDCCCL

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu là nơi rất lạ lùng.
Nền rộng cương dì gây thánh Lý,
Cột cao danh giáo dựng kình Đông
Bốn triều trâm thiết tường thi lợp.
Chín kỷ hương hoa cửa lễ lồng.
Văn miếu đến nay cơ-chỉ vững.
Các khuê Ngự bút tỏ non Nùng.

Trần-nguyên-Huân
Trường Kỹ-nghệ, Hanoi

MDCCCLI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Thánh miếu quay đầu phẳng lặng
[trông.
Trời mở đường đàn riêng cõi Bắc,
Đất lưu danh giáo biệt thành Đông.
Nền văn-hiến trước rừng thơ ngất,
Cảnh đế-vương xưa trận bút hùng.
Học giới mừng nay Âu Á hội.
Chào xuân dẫy dẫy đạo thêm nồng.

MDCCCLII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Văn-miếu trời riêng xứ Á-đông.
Nền Lý trải nay bia Giám tạc,
Cõi Nam từ đó các khuê phong.
Huyền ca văng vẳng dòng sông Nhị,
Nhật-nguyệt chon von đỉnh núi Nùng
Bút Ngự điểm trang thêm quốc-túy,
Hóa công như họa vẻ tiên rồng.

Phạm phúc-Hoan

MDCCCLIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Gây dựng khen ai khéo sẵn lòng.
Hiền thánh quan trâm lừng xứ Bắc,
Miếu đường lễ nhạc rỡ trời Đông.
Xa khơi dòng đạo kia sông Vấn,
Gây đắp dân thơ nọ núi Rồng.
Nùng Nhị trải bao văn khí vượng,
Xa ơn thánh Lý đạo tôn sùng.

Trần-văn-Mộng

MDCCCLIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Có phải đây là Văn-miếu không ?
Thánh Lý xa gây nền Lạc-điểu,
Hoàng Nam mở rộng cõi Huế phong
Di-luân đã ngất non Nùng biếc,
Đạo lý nguồn sâu nước Nhị hồng.
Cơ-chỉ đế-vương dường cột thánh,
Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.

MDCCCLV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Văn-miếu sâm nghiêm vạn quốc trông
Đàn hạnh cao kiên nền bát diệp,
Các khuê phủ mỹ đỉnh tam phong.
Cương thường cột dựng bền kình Bắc
Thi lễ tường xây vững Á Đông.
Trải Lý, Trần, Lê hương khói nức,
Hồng-lâu còn mến Tô - vương cung.

Phạm-mai-Nguyên

MDCCCLVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Đỏ phải là văn thánh-miếu không ?
Khuê-các vang in Nùng, Khán rực,
Hạnh đàn bương tỏa Nhị, Tô lồng.
Lý, Trần, Lê đề tòa cao ngất,
Nhật, Mỹ, Âu qua cảnh tạ lừng.
Danh giáo bồi phong on thánh chủ,
Á-đông còn lắm thủ vui chung.

MDCCCLVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Đệ nhất đường đàn đó phải không ?
Cơ-chỉ đế-vương khuôn tạo sẵn,
Cung-tường thi lễ thủ vui chung
Ngại vàng bóng tỏ lồng Tô, Nhị.
Bia đá tên in rợp Khán, Nùng.
Âu Á trải nay còn lực-địa,
Vững nền văn-hiến ngất trời Đông.

St thường Lại-thị

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 21 độ
15 giờ 24 độ

Lịch ngày mai

Dương-lịch

Thứ bảy, 23 Février 1924

S. Gédard

Âm-lịch

19 tháng giêng năm Giáp-tí

Ngày Tân mùi
Hành Kim. Sao Chủ. Trực Phá.
Kỵ : Quyết-thủy, An-táng.
NGHI : Tế tự, Mộc dục, Phá-ốc, Hoạt viên.

Giá bạc. — Kể từ ngày 22 Février 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 12 f. 15.

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 22 février 1924 :* 3 %. 54.07. — 4 %. 1917. 57,85. — 4 %. 1918 56 87. — 5 %. 1915. 1916 67. — 5 %. 1920 83. — 6 %. 1920 79,95

Tin tàu. — Tàu *Hanoi* đến ngày chủ nhật 24 février hồi 15 giờ ở Hải-phong sẽ chạy đi Hongkong, đường Packhoi, Hoihao và Kouang-tchéou-wan.

Thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa thứ nhất, chạy lúc 6 giờ 20 ngày 24.

Chiến hạm Anh đến Saigon. — Đến ngày 14 mars thì quan Thủy-quân đô-đốc Leveson, coi hạm đội của Anh tại Viễn-đông sẽ đi tàu *Hawkins* tới Saigon cùng với hai chiếc tàu Anh nữa. Leveson phu-nhân cũng đi cùng tuong cũng đi một chiếc *Yacht* tới Saigon. Các tàu Anh đậu tại Saigon chừng một tuần lễ.

Quan Thủy-quân đô-đốc Frochot bà cả rằng tàu *Craonne* và tàu *Algol* sẽ đậu tại Saigon trong khi các chiến-hạm của Anh đến thăm Saigon.

Bầu cử đại-biểu Pháp của Bắc-kỳ tại Thượng Hội-đồng Thuộc-địa. — Đến ngày 25 février này hồi 18 giờ thì sẽ tên những người dự bảo đông hẳn không nhận tên thêm ai nữa, vậy từ 26 trở đi thì mới bắt đầu phát thẻ đi bầu.

Bán : Bàn ghế bày buông ăn.
Bàn ghế bày buông khách.
Các thứ đồ vật.
Xe song-mã có đóng sẵn cả ngựa.
Xe nhà cho-sư.
Hỏi tại :
73, Phố hàng Bông Thợ-nhuộm

Ngạch cai-trị. — M. Dufaure Georges quan cai-trị hạng ba lúng sự tại nha Học-chính Đông-pháp thì nay thuộc quyền quan Thống-đốc Nam-kỳ bổ dụng.

Cất đám ông Phạm-xuân-Tuyết. — Trưa hôm nay đã cất đám ông Phạm-xuân-Tuyết, an táng tại chùa Liên-phái. Ở Hà-thành không hẳy mấy đám được đông người đi đưa như đám ông Tuyết ngày hôm nay : nào là các bà, các quan, các ông tham, ông phán phố Thống-sứ, tòa Đốc-lý, viện Tư-pháp, sở Công-chính, sở Bưu-điện, sở Thương-chính, văn văn, nào là các nam nữ giáo-sư các trường công trường tư, cùng là các thân-hào, các nhà đại-Hoa-thương trong thành-phố không thiếu ai, vì trong lúc bình-sinh, ông Tuyết đối với ai cũng là thân-ái trung hậu. Quan Đốc-lý có cử quan Vincent là chủ sự tòa Đốc-lý đi đưa đám.

Bản quán xin có lời khuyên điếu ông Phạm-xuân-Tuyến một lần nữa.

Tại hội Trí trí. — Đến tối thứ năm 28 tây này, đúng 8 giờ rưỡi, ông Phạm-Quỳnh sẽ bình văn quốc-ngữ tại hội Trí-trí.

Tòa Thượng-thẩm — *Hiếp dâm và chực hiếp dâm.* Tên Đỗ-v-Hai đã can án hơi 10 lần rồi. Một hôm đem ngựa đi chăn ở đồng, thấy một người con gái đương cắt cỏ, nhân lúc vắng người chạy lại chòng ghẹo rồi hiếp. Đoạn rồi, tên ấy lại chạy đến một người con gái khác cũng đương cắt cỏ ở gần đấy lại chòng ghẹo rồi chực hiếp nữa. Tòa Nam-án tỉnh Hà-đông phạt 5 năm khổ sai. Tên ấy tưởng là tòa Nam-án tỉnh ấy phạt nặng quá, xin chống án đề mong tòa Thượng-thẩm giảm được chút nào chăng. Song tòa Thượng-thẩm xét lại xong lại còn kêu trói đái bình như là bị phạt oan.

Tiêu tiền thuế. — Tạ-ngọc-Trác là phó-lý bị lý-trưởng làng tên là Lê-v-Giác thưa là thu tiền thuế của dân đình rồi tiêu đi, phải tòa Nam-án tỉnh Hà đông phạt 6 ngày tù được tòa Thượng-thẩm tha, vì xét không đủ chứng cớ.

Tự tiện bắt người. — Bộ-huy-Vân là chánh hương-bộ và Ng-v-Nhu là trương tuần sai một người mang ấm nước và điếu đi theo hầu. Người ấy không mang thì tự tiện bắt giam 48 giờ. Tòa Nam án tỉnh Hà đông phạt Đỗ-huy-Vân và Ng-văn-Như mỗi tên 5 đồng. Quan Chưởng-lý thấy hai tên bị phạt nhẹ, chống án và xin tòa Thượng-thẩm phạt nặng hơn. Tòa Thượng-thẩm xét xong phạt hai tên ấy mỗi tên 1 tháng tù án treo.

Lý-trưởng hối lộ — Nguyễn cai đề ở làng tên Phước-v-Ngữ là lý-trưởng mới đặt xong. Một hôm thấy lý thấy một người lái giết trâu bò đi qua, thì dọa bảo rằng đường đắp đê xe các quan đi sao dám để trâu bò đi hông cả, rồi bắt người ấy nộp tiền phạt mỗi con là 5 bạc để làm tiền công quỹ, nhưng lý thực thì bỏ túi. Tòa Nam-án tỉnh Phú-thọ phạt tên Phạm-v-Ngữ 25 quan. Tòa Thượng-thẩm y án và bắt phải bồi 5 $ 00 cho người lái trâu bò.

Án mạng. — Người làng Lạc-hòa với làng Yên-xá tranh nhau một thửa ruộng. Sau vì có nghị-định cho làng Yên-xá được thì lấ tên Đinh-v-Dốc, là kỳ-mục làng kia xướng xuất dân đinh đem dao gậy đánh nhau, rồi đánh phải hai người bị thương chết. Tòa Nam-án tỉnh Ninh-bình phạt tên Đinh-v-Dốc, Đinh-v-Dục, Ng-văn-Kỳ và Ng-văn-Tậc là những tên thủ xướng mỗi tên 3 năm tù và bắt phải liên đới với nhau bồi mỗi một nhà khổ chủ 12 đồng. Tòa Thượng-thẩm tăng tiền bồi thường lên 25 đồng bồi cho mỗi nhà khổ chủ. Còn hai tên kia được thu vì xét không đủ chứng cớ.

Án cướp và trốn sưu. — Tòa Nam-án tỉnh Bắc-ninh phạt tên Hoàng-v-Hoan 3 năm tù về tội ăn cướp và 5 đồng về tội trốn sưu không có thẻ. Tòa Thượng-thẩm xét là tên ấy phạm việc ăn trộm chứ không phải là tội ăn cướp, nên giảm xuống 18 tháng tù và y liên phạt tội trốn sưu.

Ăn cắp, du đãng và trốn sưu. — Tòa Nam-án tỉnh Thái-bình phạt tên Ng-v-Giai 2 năm tù về tội ăn cắp, du-đãng và trốn sưu không có thẻ. Tòa Thượng-thẩm giảm tội cho tên ấy xuống 1 năm tù.

Ăn trộm và du đãng. — Tòa Nam-án tỉnh Hải-an phạt tên Nguyễn-văn-Tuyến 6 tháng tù về tội ăn cắp và 5 đồng về tội du-đãng không có thẻ và bắt phải bồi 2 đồng 2 bạc cho chủ bị mất cắp. Tòa Thượng-thẩm y án phạt tù về tội ăn cắp và tha cho phạt tiền về tội trốn sưu.

Bất chức — M. Hoàng-hiền-Vinh, trí huyện hạng ba tại châu Phúc-hoa (Cao-bằng) nay phải bãi chức vì bất lực.

Rước đèn. — Tối thứ hai 25 février có rước đèn, hợp tại trước cửa tòa Thương-chính, đường bờ sông, hồi 8 giờ và qua những đường phố sau này :

Đường France, Général Gallieni, Lauberède, Bobillot, Paul-Bert, hàng Khay, hàng Trống, hàng Bông, Cửa nam, đường Puginier, Général de Badens, Félix Faure, Maréchal Joffre.

Tại Sán-nhiên-đài. — Tối hôm qua Sán-nhiên-đài bắt tích Tuần-lý lần này là lần thứ mấy mươi mà vẫn đông lắm, đông đến nỗi không còn chỗ đứng cho người xem, mới tối mà rạp hát đã không nhận bán vé nữa. Vậy mong rằng Sán-nhiên-đài trong tuần lễ sau lại diễn lại lần nữa, cho trực vừa lòng cả mọi người.

Một người đến chậm..

(*Xem trang thứ ba, cột thứ hai*).

LỄ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông các bà, khi đổi chỗ ở, muốn báo-quán gửi báo mới, thì gửi cho báo-quán vài giấy mẫu báo, chứa lại thế nào thì báo-quán sẽ cứ thế mà gửi. Giá mỗi giấy 0 $ 01, bằng tem công thường, có sẵn ở các giấy quốc khác.

Hễ ai không gửi tiền theo thể thì sẽ bị ngưng như thế hoặc phải trả tiền trước.

RẠP CHỚP BÓNG PALACE

Chương-trình từ ngày thứ tư 20 đến ngày thứ bảy 23 Février 1924.

THỜI SỰ

MARIE VỚI CON KHỈ

Bài kịch rất cảm động chia làm 4 phần
Do Jean Durand bày trò.

Trong truyện này, Berthe Dagmar chồng nhau với một con rắn lớn một cách rất là cảm động.

LÚC BỈ LÚC THÁI

Do Raymond Durand bày trò

Buổi bán đấu hạ giá

Ngày thứ năm bắt đầu từ 27 giờ 30.

Số 69

ĐÁ-BIẾT-TUỔI-VÀNG

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-MỘI-CẦM dịch-thuật

Cuốn tiểu-thuyết này cho là tài-tình thám-thiết thuyết cũng được, mà cho là trinh thám tiểu-thuyết cũng được. Vậy xin dịch ra để công-hiến các bạn độc-giả một cuộc tiêu-khiển khiến hứng trong khi tiêu-hóa trà-dư !

Tôi nói :

— Cái Thế ra nàng Á-đức-nhĩ cũng ở Luận-đôn này ư ?

Anh tôi nói :

— Phải ! Mà nàng đến đây là cốt vì hiền-đệ đấy !

Tôi nói :

— Sao ?

Anh tôi ghé gần vào tôi mà rằng :

— Cập-mai [hiền-đệ với nàng đã có hẹn hò với nhau phải không ?

Tôi nói :

— Tiểu-đệ xin thú thực. Vì phòng đệ không làm cái việc mạo hiểm này, thì nàng đã nàng khẩn sửa lại cho đệ đã lâu rồi vậy. Nay đệ đã lập chí rằng, đã không lấy vợ thì thôi, chứ đã lấy thì tất phải lấy người ấy.

Anh tôi nói :

— Ta đã biết. Nay còn có câu này nữa, nói ra tất hiền-đệ phải lấy làm kinh ngạc. Nàng Phôn-bạ-thắc cũng...

Nói đến đấy thì ở ngoài bàng hiên bỗng nghe có tiếng người đi, hai anh em tôi đều giật mình đứng dậy.

Anh tôi nói :

— Nàng đấy, hiền-đệ có thể cùng với nàng tương kiến được không ?

Tôi nói :

— Không, không !

Cái phòng đó vốn có cửa thông sang phòng ăn, anh tôi bèn trỏ cho màn cửa bảo tôi nấp vào đấy. Tôi vừa vào xong, thì tên thị-giả đã gõ cửa bẩm có khách.

CHƯƠNG THỨ XXXIII

Tôi nghe tên thị-giả vào bẩm, thì ra nàng Phôn-bạ-thắc thực. Tên thị-giả vào đến trong phòng, trông trước trông sau không thấy tôi, thì dường như có ý lấy làm lạ, nhưng cũng không dám hỏi. Lại nghe tiếng anh tôi bảo tên thị-giả, mời khách cứ vào, tôi lúc bấy giờ bao nhiêu tâm tuyết trong người đều tanh toát như băng, đứng yên không dám cựa cậy.

Nàng Á-đức-nhĩ vào, đứng cách chỗ tôi nấp chừng hơn một thước, mùi nước hoa thường-chi, tiếng áo quần sột sạt, và tiếng bàn tay anh tôi vỗ vào lưng con Hoành-tán, tôi đều nghe thấy cả.

Thấy tiếng con chó, tôi liền hé màn trông ra ; không ngờ lắm lòng này vẫn là tấm lòng sắt đá, xưa nay những điều ai lạc chưa từng có chuyển động được lòng này, thế mà bấy giờ chín khúc vò tơ, ruột tằm đôi đoạn, hai hàng nước mắt, chảy xuống ròng ròng, vì tôi thấy nàng Á-đức-nhĩ khắp mình vận toàn đồ đen, mặt mũi xanh xao, hình dung tiều tụy, cả đến tiếng nói, cũng thấy khác xưa, ẻ rũ như cành hoa tàn, dường như chỉ còn giữ lại một nắm xương khô ở trên nhân thế, chứ không còn có hy vọng gì nữa. Thấy vậy mấy bận tôi đã toan vén màn chạy ra, ôm lấy nàng mà nói cho nàng biết là tôi chưa chết, nhưng sau lại thôi.

Nàng nói với anh tôi rằng :

— Bẩm-tước tôn-ông ! tiện-thiếp đến đây hơn nửa, là có ý muốn trình cho trọn một việc, cho nên đến đề thưa chuyện với tôn-ông. Tôn-ông với lệnh đệ, xưa nay cái tình hữu ái với nhau vẫn là đầm thắm chứ ?

Anh tôi nói :

— Vâng !

Nàng nói :

— Nếu vậy thì chắc tôn-ông cũng muốn vì lệnh đệ báo cừu, để cho người nghĩa-hiệp khỏi hàm oan nơi chín suối. Nhưng cái duyên cớ vì đâu mà lệnh đệ chết, thì có lẽ tôn-ông chưa biết rõ bằng tiện-thiếp đây. Số là lệnh đệ có trinh thám được một việc ở trong đảng hi-mật, lệnh đệ lấy mình là người nước Anh, nghĩa nên báo quốc. Không ngờ đảng cừu thâm nó nhiều quá, sức mình không thể địch nổi.

Nói đến đấy, nàng phải lấy tay nắm chặt lấy cái tay ghế, không sợ ngã vật ra, đoạn rồi lại nói tiếp rằng :

— Cái việc cần trọng-đệ chưa làm trọn. Tiện-thiếp quyết vì người nghĩa sĩ mà làm lấy cho xong.

Anh tôi nói :

— Qui-nương vì tiện-đệ phục cừu, chẳng hóa ra lại tự mình làm đầu vạch lưới hay sao ?

Nàng nói :

— Đã không biết sống làm vui, thì thân nào biết thiệt thòi là thương ! Nếu Cập-mai mà còn sống, thì tiện-thiếp cũng không nói đến cái việc ấy thật, chỉ dùng trang-sức cho thiếp, và chẳng tiện-thiếp cũng không phải là người nước Anh-cát-lợi đây giờ tiện-thiếp xin nói thực, cái sơ-kế của tiện-thiếp trước kia quả có điều bất lợi cho Anh-quốc thực, nhưng nay thì cái tôn-chỉ ấy đã đổi hết rồi. Tối nay cái tiện-thiếp sẽ khởi hành đến Ba-lê, ngày mai thì tiện-thiếp sẽ vào điện yết quan Lục-quân tổng-trưởng và quan Tổng-thống nước ấy. Vô luận thế nào, tiện-thiếp cũng quyết phá cho kỳ được cái gian-mưu của chúng.

Anh tôi nói :

— Sao lại gọi là gian-mưu ?

Nàng trông trước trông sau, thấy không có ai mới nói :

Việc không thể nói rõ được, chỉ xin tóm tắt một đôi câu để tôn-ông rõ hội mà thôi. Cái mưu của ý mi thành thì qui-quốc đến ra tro mất ! Tiện-thiếp biết người ấy có ý muốn phá cuộc liên minh của Anh Pháp đấy, tiện-thiếp đi chuyến này, chính là để cự tuyệt cái việc đó.

Anh tôi nói :

— Thưa qui-nương ! Có bề chi mà qui-nương không dạy rõ cho nghe ?

Nàng nói :

— Tôn-ông có phải là người biết điều, thì cho nên hỏi đến là phải. Can thiệp vào việc này, không khéo thì chết ngay. Thế tôn-ông có quen với chính-phủ không ?

Anh tôi nói :

— Có, chẳng có quen biết một đôi chút.

Nàng nói :

— Vậy thì tôn-ông nên cáo với chính-phủ, đừng để cho hạm-đội vào trong hải-cảng Cơ-la !

Anh tôi chú mục nhìn nàng hồi lâu mà rằng :

— Dám thưa qui-nương ! Các nước ngày nay đều phải tuân thủ vạn-quốc công-pháp, dẫu có muốn khai-hấn nữa, cũng phải có phép mới được ! Thầy-quân nước Anh tôi, đi du lịch sang nước Đức, chẳng qua là một cái lễ bang-giao phải thế mà thôi !

Nói chưa dứt lời, thì hàng liễu khóa tuy mà rằng :

— Tôn-ông cũng biết có một cái chiến-hạm tên gọi Mai-ân, gần đây cái chiến-hạm ấy thế nào ? Ông phải nên biết rằng muốn phá một cái chiến hạm của người, bất tất là cứ ở nước mình mới phá được. Tôi nói thực cho ông biết, hạm-đội nước Anh mà vào trong quan cảng Cơ-la, thì vẫn không việc gì đấy, nhưng đến lúc về, thì quyết nhiên là không thoát khỏi cho hải-giáp đâu. Trong khi mười hồn giờ đồng hồ, thì chỗ đó cái thủy-lôi khắp cả. Tôi không thể nói hết lời được, và biết rằng đều có nói cũng là vô ích mà thôi ! Vậy thôn nữa đây thế nào Pháp-quốc cũng sẽ có thư cảnh cáo cho chính-phủ nước ông, hãy gió hòa chẳng chính-phủ nước ông mới có mở mắt ra được !

Anh tôi thở dài mà rằng :

— Nội nhị tôi xin tôi nói, những quan trưởng-quốc nước tôi, vốn người thiên-chấp, chưa chắc hỏi mà nghi để chịu tin cho.

(*Còn nữa*)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY ✿ ĐỒNG VÀNG
Máy mô-nec, 15 chân-kính
Mặt đá kim có chất đạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
2009

CÁO-BẠCH

Công-ty Mao-Canh có nhời kính-cáo các quý-khách biết cho rằng đến hôm 1er Février 1924, chúng-tôi sẽ mở một nhà hàng cơm « Café », có cả buồng cho thuê, ở tỉnh Cao-bằng, Phố Général Clamorgan.

Xin các quý-khách vãng lai tỉnh Cao-bằng chiếu-cố đến cho, chúng tôi cảm ơn lắm.

3756

防滑內河
泰金號正
茶名子獅

Bản-hiệu đã lâu năm chuyên môn bán các thứ chè tầu Ô-long, Liên-tâm, Thủy-tiên, tại Haiphong hiệu là KIM-THÁI, số nhà 140, ở phố Khách, và có gửi bán ở các hiệu trong Nam-kỳ, Trung-kỳ, Bắc-kỳ, và hiện tại Hanoi, phố hàng Ngang, số nhà 3 cũng có một chi-điểm mới mở. Vậy xin kính mời các quý-khách đến mua hoặc ở xa viết thư đến bản hiệu mua cũng được.

Xin nhắn cho kỹ các hiệu chè : KIM-THÁI hiệu su-tử ; CÔNG-THÁI hiệu ký-lân và LÂM-MẬU, tam-hỷ, ngũ-phúc, tam-nguyên.

Các thứ chè của bản-hiệu thứ nào cũng có thưởng cả.

KIM-THÁI
Haiphong, phố Khách, số 140
Hanoi, phố hàng Ngang, số 3
2181

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ mà làm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các quí-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Ngạch quan lại. — M. Phạm-thanh Mỹ, hàm tùng bát phẩm văn giai huấn-đạo hạng nhì tại Ninh-bình nay được thăng chánh bát phẩm văn-giai.

M. Ngô-bộ-Doanh, huấn-đạo hạng nhất tại Hải-dương được đặc cách thăng bậc tuyển tại-huyện theo như thể lệ điều thứ 46 chỉ dụ ngày 7 juin 1923.

Ngạch Y-tế — M. Đỗ-xuân-Giu thầy thuốc thứ sai hạng năm tại Hòa-bình, nay kiêm việc khám thịt và coi các lò sát-sinh tại Hòa bình (Phương-lâm).

Có Ng-thị-Tỷ, khán-hộ tập sự tại nhà thương Hanoi nay phải bãi chức.

Hỉ-tín. — Bản quán được tin rằng đến ngày 28 février, hồi 9 giờ sáng tại tòa Đốc-lý Hanoi sẽ làm lễ cưới cho cô Thi-lich là lệnh-ái ông bà Tin-Lợ kết duyên với M. Lê-văn-Minh tức Albert Nam-Sinh là lệnh-lang ông bà Nam-Sinh tức Lê-văn-Thước, hội-viên thành phố Haiphong. Vậy có lời mừng hai họ và tân lang cùng tân giai nhân.

Tiền phụ cấp cời ngựa. — M. Chu-văn-Mậu cán sự chuyên môn công-chính hạng nhì tại Phúc-yên được tiền phụ cấp cời ngựa mỗi tháng mười lăm đồng.

Khám cồn đốt. — Theo như tờ tư của quan Công-sứ Sơn-tây, sở Cảnh-sát đã cho lấy mấy thứ rượu đốt (cồn) của hiệu Hợp-Ký đường Quan thánh.

Mất trộm. Ng-thị-Ba bán hàng cơm ở dốc hàng Gà số 23 trình Cầm rằng mất trộm 80 đồng.

Chó cắn — Con chó lông trắng đốm vàng của Ng-thị-Bảy, nhà ở phố Sông-tô-lịch số 1, cắn phải bụng chân một đứa trẻ con khách là Lao-va-Tong lên 10 tuổi, nhà ở hàng Than, số 67 thì đã phải bắt đưa vào sở Thú-y xét xem có phải chó dại không, sở Cầm đã làm tờ biên-bản nhà chủ có chó thả rông.

Cái nạn hàng ngày. — Hồi 9 giờ rưỡi sáng ngày thứ tư một ông tây đi ô-tô, cầm lái lấy, đi đến phố Can-dlot (địa phận sở Xi-măng) đụng ngã một người đàn bà ẵm đứa bé. Có lẽ lỗi tự người đàn bà, vì ô-tô đã bóp còi ra hiệu mấy mà người đàn bà còn dám chạy qua đường, đến khi xe tới nơi không kịp tránh nữa thì ông tây vội vàng thổ tay ra ngoài đẩy mạnh một cái cho ngã vào đống đá bên cạnh đường còn hòa để xe đè lên người. Bởi vậy người đàn bà bị xây xát ít nhiều và đứa bé mới vỡ đầu. Ông tây lập tức dừng xe lại rồi cho đưa cả hai mẹ con người bị đau vào nhà thương bước thuốc.

Dây tớ bất lương. — M. Lê-đình-Tiến nhà ở phố Đầu-cầu số 30 có đơn trình hai đứa đầy tớ trai tên là Nuôi, 18 tuổi và Đôn, 22 tuổi, đồng-tình ăn cắp 5 đồng bạc và hai cái áo lụa giá 5 đồng rồi trốn mất.

Đánh rơi. — Người ba-toong tàu Joffrette của sở Thương-chính tên là Vũ-văn-Đoan đánh rơi một cái ví trong đựng thẻ căn-cước của sở Thương-chính, mấy cái hình thẻ sưu và số tiền 1 $ 20 từ chiều ngày 18 trước. Hiện đã trình tại sở Cầm.

Chó cắn. — Bảy giờ tối hôm qua, cậu bé Dương-xuân-Sắt, 9 tuổi, nhà ở phố Sadi-Canot số 37, đi qua phố Đường-cát bị một con chó của M. Nguyễn-Quỳnh ở số 10 cắn phải chân phải. Con chó ấy đã đưa vào sở Thú-y xét.

Chó bị bắt và bị giết chết. — Sáu con chó tà và một con chó tây bắt được chạy ở đường đã đưa vào nhà nhốt súc vật.

Ba con chó tây và năm con chó ta nhốt ở nhà súc-vật quá 24 giờ, không ai lại nhận, đã đem giết chết.

NAM-ĐỊNH

Bệnh dậu mùa. — Bệnh đậu mùa đã lác đác có nơi nói đến.

Sở y-chính đã lần lượt chủng đậu cho dân trong thành-phố và những số đông người như các trường học, sở Hỏa-xa, v. v.

Chủng đậu là việc rất cần để trị bệnh đậu mùa, tưởng bất cứ người lớn trẻ con, ai cũng nên chủng cả.

Ai chưa chủng hoặc chưa chủng lại thì xin chủng ngay đi, không nên để chậm vì không phải là việc lười được đâu.

Đánh số. — Trong thành-phố ta, có một nơi đông người nhất chẳng nói thì ai cũng biết là tiệm quay số.

Mà đông người thật, ông già, con trẻ, cậu ấm, cô chiêu vòng trong vòng ngoài, chen vai thích cánh, kẻ đánh ông giằng, người đánh ông sao, kẻ con rồng, người con phượng tìu tít cả lên.

May người nào trúng thì được hoặc đồng-hồ, bát đĩa, ấm chén, gương đứng, đèn tọa, xà-phòng, kẹo, vân vân. . .

HOÀNG-SU-PHÌ

Thuyên-chuyển M. Nong thông-phán ngạch tòa-sứ Bắc-kỳ, tòng-sự tại tòa Đại-lý Hoàng-su-phì nay sắp đổi đi Đông-văn. Anh em được tin ấy ai cũng lấy làm ngạc-nhiên và có lòng mến tiếc ông, vì tính nết ông rất là ôn-hòa và lịch-thiệp vậy.

Xin chúc ông cùng quý-quyến thượng-lộ bình an.

Nam-Lê lai cảo

HƯNG-YÊN

Ô-tô đụng vào cột giây thép. — Ngày 19 vừa rồi, một cái ô-tô của người Nam ở Kẻ-sặt đi đến Phố-nối, đường Hưng-yên đi Hanoi thì đụng phải một cột giây thép làm cong cả cột, giây trùng gần một đất, không thiệt hại đến người, nhưng xe cũng hỏng nhiều.

HÀ-GIANG

Thưởng hàm. — Được thưởng hàm về dịp tết :

Thăng tùng cửu-phẩm văn-giai : MM. Hoàng-văn-Nguyên, lý-trưởng Mán ở Lào-tchai, châu Vị-xuyên ; Quản-văn-Hai, phó-tổng tổng Nam-quang, châu Bảo lạc ; Nguyễn-văn-Tuệ, lý-trưởng xã Bửu-an, châu Bắc-quang ; Ma-văn-Thường, lý-trưởng xã Tây lập tức dừng xe lại rồi cho đưa cả hai mẹ con người bị đau vào nhà thương bước thuốc.

Thăng tùng cửu-phẩm bá-hộ : MM. Yang-tchin-Sai, tổng-giáp ở Sang-la, châu Đồng-văn ; Nguyễn-văn-Rung, châu đoàn ở Vị-xuyên ; Dương-văn-Phẩm, tổng-đoàn, ở Mong-an, châu Bảo-lạc.

LAO-KAY

Thưởng-hàm. — Được thưởng hàm về dịp tết :

Thăng tùng cửu phẩm văn-giai : M. Nông-du-Khanh, lý-trưởng xã Phong-điền.

Thăng tùng bát-phẩm bá-hộ : M. Lương-văn-Đinh châu ủy ở Cam-dương.

Thăng tùng cửu-phẩm bá-hộ : M. Hoàng-đình-Linh, thầu khoán ở Lao-kay.

HÀ-NAM

Thưởng hàm. — Được thưởng hàm về dịp tết :

Thăng cẩm-bình đội-trưởng : M. Lưu-văn-Khanh, quyền phó-lãnh-binh, ở Hà-nam.

Thăng chánh cửu-phẩm văn-giai : M. Nguyễn-hữu-Tùng, chánh-tổng tổng Bộ-xá.

Thăng tùng cửu-phẩm văn giai : MM. Bang-nguyên-Phùng, chánh-tổng tổng Ngô-xá, huyện Bình-lục ; Trần-văn-Hợp, lý-trưởng xã Tân-bang, huyện Bình-lục ; Nguyễn-đụng-Quang, lý-trưởng xã Lung-xuyên, huyện Duy-tiên ; Đào-văn-Tuyết, lý-trưởng xã Thần-tu, huyện Duy-tiên ; Lưu-thế-Lâm, lý-trưởng xã Ô-mễ, huyện Bình-lục ; Nguyễn-xuân-Ha, lý-trưởng xã Mỹ-thọ, huyện Bình-lục ; Trịnh-khắc-Duyên, lý-trưởng xã Yên-viên, huyện Bình-lục ; Cao-danh-Ly, lý-trưởng xã Bồ xa, huyện Bình-lục ; Nguyễn-đình-Cát, lý-trưởng xã Văn-lâm, huyện Thanh-liêm ; Nguyễn-văn-Cư, lý-trưởng xã Dương-xá, huyện Thanh-liêm, Nguyễn-văn-Dung, lý-trưởng xã Thạch-tổ, huyện Thanh-liêm ; Đỗ-quang-Khôi, nguyên tổng-sư, quán xã Quang-am, huyện Duy-tiên.

Thăng tùng cửu-phẩm bá-hộ : M. Hà-văn-Sinh, quản ở xã Văn-bút, huyện Duy-tiên.

Thăng tùng cửu-phẩm đội-trưởng : M. Trần-đình-Nhung, Cai-cơ, quán xã Ngọc-lu, huyện Bình-lục.

(Xem trang thứ tư).

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.08
Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10
Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20

3697

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Con nước lên xuống — Ngày thứ sáu 22 février 1924 :

Nước lên 30 phân vào hồi 5 h 41 buổi sáng ;

Nước xuống 10 phân vào hồi 7 h 10 buổi chiều.

Ngày thứ bảy 23 février 1924 :

Nước lên 28 phân vào hồi 6 h 32 buổi sáng ;

Nước xuống 12 phân vào hồi 8 h 30 buổi chiều.

Ngày chủ-nhật 24 février 1924 :

Nước lên 26 phân vào hồi 7 h 5 buổi sáng ;

Nước xuống 14 phân vào hồi 10 h 33 buổi chiều.

SẢN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ sáu 22 février 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
MÀI GƯƠM DẠY VỢ
(Hài chào)
Tích thứ hai :
TAM CHIẾN LÃ-BỐ
(Trẻ con diễn)

THÉATRE MUNICIPAL

Directeur : Maurice DUPUIS
Régisseur Général : Louis DEGRANGE
Sécrétaire caissier : Michel DINCK

Tối thứ bảy 23 Février 1924
TA BOUCHE
Tiều nhạc-kịch pha lẫn hý-kịch chia làm ba hồi, buồn cười vỡ bụng, vui từ đầu đến cuối, y-phục theo lối mới. Buổi hát tối hôm ấy riêng cho bọn thiếu-niên mà thôi.

Tối chủ nhật 24 Février 1924
(Tối cuối cùng vụ rét năm nay)
Được bao nhiêu sẽ biếu cả gia quyến M. Virginides (bị nạn ô-tô)
MIREILLE
Đại nhạc-kịch rất hay, các vai danh-ca sẽ trổ hết tài lực, ganh nhau ở trước sân-khấu, nhất là Mme Virgitti cùng M. Richaud tối hôm ấy sẽ cùng nhau hát những câu tức vui, tức buồn, than vãn rất não nùng.

Sẽ là nàng Mireille vừa là một vị tiên-tử con gái một ông phú-hộ, có một hôm nàng gặp gỡ chàng Vincent vừa là con nhà dân thường) một đứa trai tài gái sắc, ý hợp tâm đầu, chàng Vincent định liều thú thật với cha thân, song nỗi chàng chưa nhìn Mireille đã xin cưới. Nhưng cha chàng Mireille không thèm tiếp cái, cứ ý khinh bỉ, không bằng lòng gả con gái cho chàng Vincent.

Nàng Mireille từ đó trở đi đêm quên ngày ngày quên ăn. Thật là :

Yêu tình chẳng vượt mẹ sang,
Chẳng sầu chẳng thảm, mơ đàn đứt lòng.

Kết cục Nàng Mireille cố một ngày kia trốn nhà, mà nhảy qua trên con đường bọc mệnh, lại nhà bà con để nhờ nơi bà với cho nàng, nhưng đi được nửa đường thì nàng cảm rồi mất.

Thế mới biết rằng kiếp lòng mong thì hay bao mộng, thường tình ! Ba mươi.

M. D.

Cần dùng nhiều CAI ĐẦU THUỐC GIỎI, để đi làm trong miền Thanh-hóa.

Hỏi tại bản-quán, từ 3 giờ đến 6 giờ chiều.

BÁN TIỀN NGAY

Một cái xe comionnette hiệu « Citroën » 10 mã-lực, dùng mới có tám tháng, xe còn tốt lắm. Nay muốn bán, giá là 1.450 $ 00.

Hỏi tại M. Gougenheim, à Đáp-cầu.

Rượu bổ-đào:
TONIQUE TORENDIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình-tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc về những bình là làm trò cười cho trẻ-con, và người ta không tin được và so-sánh cho kỳ nào nhãn to lắm mà chữ in có thể tin được.

Ngày mùng 7 tháng năm, quốc-hiệu Khải-định thứ 9, tên Nhi-phòng bị bệnh phong.

Chiếu-nay vua được thấy thuốc là Monsieur Montès, cho một thứ rượu bổ để thường dùng gọi là rượu Torendis, thì vua cho là thuốc hay, bèn cho thêm tiền.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2 $ 25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem kỹ theo ở trong (là để tự bảo vệ).

Số 64

BÌNH SƠN LĂNH YẾN

(Chuyện một cô nữ-thần-đồng mới lên 10 tuổi, mà đã có tài văn-thơ như ngọc phun châu, khắp các quan trong tòa Hàn-lâm, đều phải bái phục. Thiên tử phong cho là « Hoàng thần tài-nữ » lập lầu kén chồng, lại ban cho một cái roi kim-như-ý, hễ công-tử nào đem hồn-hào xắc-láo thì được phép đả-tử. Sau vì một sự kén chồng ấy mà sinh ra nhiều chuyện rất lý-kỳ.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Nói xong, liền cùng mấy tên người nhà thằng Đường đi ra phía thành nam. Lại nói chuyện *Yến-bạch-hạm* trong lòng luống những mơ-tưởng người thiếu-nữ ở trên lầu kia, chỉ muốn đến để dò hỏi, nhân thấy *Bình-nhu-hành* và người nhà ngăn trở, mới thay bộ áo khác rồi một mình lẻn đi.

Yến-bạch-hạm nghĩ thầm : Ta có tiến vào trong vườn, chúng mới nói được ta, chứ ta chỉ đò hỏi ở ngoài cửa vườn thì chúng cấm ta thế nào được. Và hôm qua ta đề thơ, chỉ có một đứa tiền-đồng trông thấy, hôm nay ta thay hình đổi dạng, vị tất nó còn nhớ được mặt ta. Giả-sử nó có nhớ mặt ta nữa thì ta cũng có thể cãi được.

Yến-bạch-hạm nghĩ vậy, mới hớn-hở đi ra ngoài thành, thẳng đường tiến về phía nam. Hôm trước, chàng vừa đi vừa ngắm xem phong cảnh, cho nên đường đi thấy xa, hôm nay cảm đầu đi thẳng một mạch, trong lòng chỉ ước gì một bước tới nơi thì càng thấy xa lắc.

Sau đi mãi chưa tới, chàng lại ngồi lòng mà nghĩ thầm rằng : cái việc hôm qua chỉ hay ở lúc nàng trông thấy ta mà nàng không vội-vàng lảng tránh. Cái tình-cảm lúc ấy, thật rất đáng yêu. Chỉ tiếc rằng bài thơ của ta, ta chưa kịp ký tên. Giả-sử nàng muốn biết ta là ai, cũng không thể nào mà biết được.

Sau chàng lại nghĩ thầm : Bài thơ của ta đề ở ngoài cửa vườn, mà nàng thì ở trên lầu, vị tất nàng đã trông thấy. Giả-sử trông thấy, nhưng chẳng hay nàng có đọc được chữ nào không. Điều ấy chẳng nói làm chi, nay ta hãy đò hỏi xem họ tên nàng là gì. Nếu nàng là con một vị hưởng-hoạn mà chưa có chồng thì những môn-sinh cố-lại của thân-phụ ta thuở xưa, ngày nay còn lắm người quan tại triều, ta nhờ mấy vị đến làm mối cho ta, may ra giun-giải duyên trời thì cái công ta tiến Kinh phen này cũng không đến nỗi uổng.

Chàng đang vẩn-vơ nghĩ ngợi, thình-lình đã trông thấy cái vườn hoa. Chàng dẫn cao-hứng, đánh bạo tới nơi, những nghĩ đến sự đưa tiễn-đồng quát mắng hôm trước thì trong lòng lại có chút e-sợ, không dám đường-đột tiến vào. Chàng rón-rén tới tận tiền-đường, thấy cửa vườn chẳng có ai ra vào, mới dám đánh bạo đến.

Khi gần đến chỗ để thơ hôm trước, ngẩng đầu lên nhìn thì thấy tự-tích vẫn còn rành rành. Chàng nghĩ thầm : Ta đề thơ ở đây, cũng uổng mà thôi, bao giờ cho mỹ-nhân trông đến « Minh châu ám đầu » thật đã đáng tiếc ! Thôi thì thơ ta, ta lại đem xem mà thôi.

Chàng lại ngẩng đầu nhìn lại chỗ ấy một lần nữa thì bỗng kinh-ngạc mà rằng :

— Ô-hay ! Thơ ta đề hôm qua không phải bài này, sao lại biến thành bài khác.

Chàng lại ngâm đi ngâm lại, rồi nói :

— Này này, nét chữ không phải là nét của ta. Hôm qua ta viết lạc-thảo mà thôi, sao hôm nay nét chữ lại thành có lối, thật đã kỳ quái ! Hay là trong giấc chiêm-bao !

Yến-bạch-hạm đứng ngẫn người ra hồi lâu, rồi lại định-thần mà nhìn bài thơ ấy thì thành ra một bài thơ họa theo vần của mình hôm trước. *Yến-bạch-hạm* đọc xong, mừng-rỡ mà rằng :

— Thế này là nghĩa thế nào ! Rõ-ràng hôm trước ta đề thơ ở đây, cớ sao bây giờ lại thành ra bài khác ? Hay là mỹ-nhân trông thấy mà họa theo vần của ta, nhưng bài nguyên-xướng của ta trước, cớ sao lại không thấy đâu cả.

Yến-bạch-hạm lại đọc đọc lại một lần nữa, rồi ngâm-nghĩ mà rằng :

— Xem ý bài thơ này thì quả nhiên là bạn tri-âm. Nàng đáp lại cái ý của ta hôm trước, còn bài nguyên-xướng của ta không thấy, nghĩa là nàng xóa đi, sợ người ngoài trông, e có sự bất-trắc chăng.

Yến bạch-hạm lại bần-khoăn thở dài mà rằng :

Mỹ nhân của ta ơi ! ta vẫn tưởng mỹ-nhân chỉ có cái nhan-sắc mà thôi, ai ngờ lại tài giỏi như thế, lại khôn-ngoan như thế ! ta trộm nghĩ cái tình-anh trong trời đất, đem chung-đúc vào mỹ-nhân thì có lẽ đã phải-tiết hết rồi vậy !

Yến-bạch-hạm nghĩ vậy, lại đọc lại bài thơ hai lượt nữa, càng đọc càng thấy thú-vị. Chàng nói :

Hôm trước ta khen cái sắc nghiêng nước của nàng thì nàng lại khen ta mà bảo rằng hoa đẹp không bằng tài đẹp. Còn mấy chữ « *Tình trường tình đ. ỉn* » ở câu kết thì thật là nàng nghĩ thương tình ta. *Yến-bạch-hạm* nay từ xưa đến nay chưa bao được một người tri-kỷ nào hiểu ý nhau như thế !

Yến-bạch-hạm nói xong, liền ngảnh mặt vào bài thơ, rồi cung-cung kính-kính, chắp tay mà vái mấy vái. Lại nói :

— Hôm nay tôi đội ơn được mỹ-nhân họa thơ, tấm lòng quá yêu ấy tôi xin cảm tạ !

Yến-bạch-hạm đang đứng ngẩn-ngơ nghĩ-ngợi thì bỗng nghe trong vườn có tiếng người xào-xạc đi ra. Chàng sợ người ta nhận được mặt chàng, mới vội-vàng lánh-tránh. Chàng vừa đi vừa lẩm-nhẩm nói một mình rằng :

— Hôm trước ta không kịp ký tên, là vì bị tì-tắc-nó xua đuổi, còn mỹ-nhân thì cớ sao lại không ký tên, khiến ta biết đâu mà đò hỏi cho ra.

Sau *Yến-bạch-hạm* lại nghĩ thầm : Ta tiến vào trong vườn kia tôi không thể được, chớ ta tìm đến các nhà xung quanh ngoài vườn mà đò hỏi thiết-tưởng cũng chẳng ngại gì.

Yến-bạch-hạm nghĩ vậy, mới lại quanh về lối cũ, định tìm có nhà nào gần đấy để hỏi cho, không ngờ đến lối chỗ nhân nói *bình-lành*, đâu có giữa, ba nhà ở, nhưng cách xa mỗi nhà một nơi mà lại đều không gần lối đường cái chính.

Trên lối đường cái chính chỉ có cây cối, chứ không thấy nhà cửa nào cả. *Yến-bạch-hạm* còn đang ngẩn-ngơ, chưa biết nghĩ ra thế nào thì bỗng thấy có một vị lão-bà thường tình thong-dong đi đến.

Yến-bạch-hạm thấy thế, vội-vàng chạy đến chắp tay vái chào mà thưa rằng :

— Tôi xin có chào cụ-bà !

Vị lão-thượng-tọa thấy *Yến-bạch-hạm* diện-mạo khôi-ngô, cũng đáp lại rằng :

— Tôi kính chào tráng-sĩ !

Yến-bạch-hạm nói :

— Tôi xin hỏi cụ-bà. Cái vườn hoa ở phía trước mặt đây là của vị hưởng-hoạn nào thế ?

Vị lão-thượng ấy cười mà đáp rằng :

— Hưởng-hoạn nào lại có được như thế !

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

VIỆC KINH-ĐÔ

Thời tiết. — Mấy hôm trong tết vào độ 25, 26, 27, 28, 29, thì trời mưa phùn gió lạnh, mấy hôm ấy chính ngày buôn bán rất thịnh của ta trong một năm, mà vì trời mưa đường sá bùn lầy, sự đi đứng tối bất tiện. Mãi đến hôm 30 mới tạnh, các nhà buôn nào nhỏ nào lớn nhờ một ngày ấy mới bán chạy hàng được khá, nhưng chỉ có một ngày 30 mà thôi. Qua chiều hôm mồng một thì có sấm độ một giờ về phía nam. Tại kinh-thành lại có mưa đá. Tự mồng một cho đến mồng 5, 6 thì trời nồng to, nóng nảy như gần mùa hạ vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH-HÓA

Bệnh đậu mùa. — Về một đôi hạt nhà quê đã thấy phát ra bệnh đậu mùa, thứ nhất là hạt phủ Tĩnh-gia đã có một vài đứa trẻ chết về bệnh đậu rồi, có làng đến sáu bảy mươi người bị mắc phải bệnh ấy, không những là con nít cả người lớn cũng mắc phải.

Nhiều người cứ yên trí rằng đã chủng rồi thì không lên nữa, sự ấy là lầm, vì sự chủng rồi chỉ đỡ được mấy năm thôi, chứ có đâu được cả đời người, cho nên bốn năm lại phải chủng lại một lần.

Vậy dù lớn dù nhỏ ta nên mau mau tới nhà thương mà chủng đậu, đã không mất một đồng tiền nào, mà lại tránh khỏi bệnh đậu mùa là một thứ bệnh ghê gớm và nguy hiểm cho tánh mệnh người ta.

QUẢNG-BÌNH

Mấy trận mưa qui hóa. — Từ thượng-tuần bước qua trung-tuần tháng giêng này được mấy trận mưa to, hoa màu đều được sinh-sắc cả, mà nhất là lúa má lại càng tươi tốt lạ thường. Xem các cánh đồng đều một màu xanh biếc, trông thật đẹp mắt.

Thế là mùa tháng năm năm nay, đã có phần hy-vọng rồi đó. Nếu trong khoảng tháng hai tháng ba, mà được mấy trận thời vũ nữa thì chắc được thập-phần phong-nẫm.

Một sự thảm từ trong việc lao động. — Mới rồi, ở làng Tà-phan thuộc phủ Quảng-ninh, có một bọn thợ rừng đi đốn gỗ trên núi xanh, chẳng may phải mấy người bị cây gỗ đè phải chết tươi.

Bọn thợ rừng đó, sợ phải khai báo lôi thôi, nên họ tự tiện mai-táng, không trình quan sở tại biết.

Nay có người phát-giác ra, quan phủ đương cho đòi hỏi để xét cho ra đầu đuôi cái sự thảm tử ấy.

BÌNH-ĐỊNH

Khí-hậu bất hòa. Từ hôm mồng một tết đến nay, trời xuân sáng suốt, gió bắc lặng tanh, ngọn nồm thổi mạnh; coi bộ cũng thuận cảnh; mà sao khí-hậu lại bất hòa. Nhiều người đau cảm: nóng lạnh, ho khan, bùn rủn cận cổ, ai đau thì nghe nói ra cũng một cách; nên có lẽ là tại khí-hậu bất hòa.

Cứ như lục truyền thì lập xuân rồi, mà trời không rưới một hột mưa xuân, nên khí hậu không tốt, và hay sinh ra nhiều bệnh hoạn.

Còn về đồng điền, thì nhiều nơi cao lúa đã phát hóa, cũng trông đợi mưa xuân như độ rày gặp một đôi trận mưa cho khá thì nhà nông-phu mừng lắm. Bằng cứ nắng mãi, và rải sa mù thì mùa tháng ba có lẽ thua kém.

Giá gạo trong bản tỉnh độ rày cũng đã cao lắm, tuy Tàu không ăn, mà vì mùa mới qua thâu hoạch khí kém, nên nhân dân phải chịu thiệt thòi.

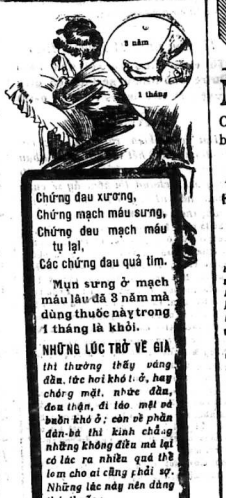
Bói dầu năm. Độ từ mồng bảy tháng giêng ta sắp đi xem ra như là cái mùa riêng của thầy bói khắp chợ thì quê, đầu đàng đuôi chợ đều có thầy bói, dưới bóng cây cao dọc đàng cũng đều thấy thầy bói.

Thầy bói đã nhiều mà người đi xem bói cũng lắm, nào sang nào hèn, nào giàu nào nghèo, đàn-ông đàn-bà đều đến nhờ thầy coi cho một quẻ; gặp thầy nào nói vừa ý, thì móc xu móc các ra thưởng liền, bằng gặp thầy nói không vừa ý thì ngậm miệng làm thinh, lo tìm thầy khác để nghe quẻ tốt cho vui tấm lòng.

Ai ai cũng thi nhau xem bói đầu năm, thôi thì các thầy cứ nhắm mắt nói liều mà phát tài dữ.

Cũng là bày kế kiếm ăn chẳng. — Hôm 11 tháng giêng này tại làng Kỳ-sơn về phủ Tuy-phước có xảy ra việc này:

Số là có hai chú lính mộ rủ nhau tới nhà một người kia ở làng Kỳ-sơn. Người này đã già cả, và bổn tính thật thà lại trong nhà làm ăn cũng khá khá. Khi vào nói xin bán ruộng, chủ nhà không chịu mua, chúng nó ra đi, đến chiều thì trở lại mà hỏi chủ nhà rằng: Khi mai nãy chúng tôi có bỏ quên cái giấy livret sổ lính tại nhà nầy; vậy trong nhà có được thì cho lại, hay là cho chuộc cũng được. Chủ nhà không biết livret là gì, và cũng không thấy giấy gì bỏ quên cả, bèn trả lời không thấy. Hai tên kia cứ quyết một lời rằng có, nhất định ở lại mà đòi cho được; đến tối lại chúng cũng cứ nằm vạ đó, sự chủ thấy ý chúng muốn làm dữ, nên phải trình làng sở tại; làng tới phân trần hơn thiệt, thì hai chú cũng nỡ nghe chi. Làng trở về, đến nửa đêm chúng nó đập phá trong nhà, buộc gia-chủ phải chịu 100 đồng bạc cho chúng nó; gia chủ không có bạc mà đưa, thì chúng nó kêu la làng xóm, quyết một lời rằng chủ nhà ăn cắp sổ lính của chúng nó. Làng sở tại phải ứng tiếp, canh thủ và phát tờ trình quan địa hạt. Chưa rõ quan trên xét xử ra thế nào.

Chứng đau xương,
Chứng mạch máu sưng,
Chứng đau mạch máu tụ lại,
Các chứng đau quả tim.

Mụn sưng ở mạch máu lâu đã 3 năm mà dùng thuốc này trong 1 tháng là khỏi.

NHỮNG LÚC TRỜ VỀ GIÀ

thì thường thấy vàng đầu, lúc hoi khó thở, hay chóng mặt, nhức đầu, đau thận, đi lâu mệt và buồn khó ở; còn về phần đàn-bà thì kinh chẳng những không điều mà lại có lúc ra nhiều quá thể lợm cho ai cũng phải sợ. Những tác này nên dùng thứ thuốc:

Dépuratif Richelet

nữa các danh sư ở hoàn-cầu điều chứng nhận rằng hay. Dùng nó thì chẳng bao lâu kinh nguyệt lại đều, không có làm đau đớn gì cả Thuốc này lại rất hiệu trong khi chữa các chứng đau xương, tụ máu ở các khuyết-quản và các chứng ở ngoài da như là hắc lào mạn-can, nốt mẩn làm cho người nào mắc phải thì ngứa khó chịu lắm;

Thuốc này bán ở các hàng tạp hợp to và các hàng thuốc vật.

Vẽ gia Bao đầu

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bệnh thổ-tả và bệnh ho lao, thực hai bên ấy đông người sợ, vì làm cho họ mắc nỗi gớm ghê chừng là: ấy là bệnh họ mắc vậy. Bệnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu rồi phế-lụng và làm họ ốm hết cả chân huyết đi nữa. Nếu khi có bệnh thời khi nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chớ người đã bị bệnh bao mòn này thời là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc này thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe ngay, ông-ệ-lệ ai muốn ăn ăn như thường, ăn uống để tiêu, khỏe mạnh lạ thường.

Chỉ đáng và lợ *Dragées Rabuteau*, thì sẽ tăng thêm sự giữ bệnh hao khỏe nữa.

Ở các hàng bào chế to đều có bán.

2056

HIỆU
MINH-DƯƠNG
MAI-CHÍNH TỔNG-CỤC
của Đông pháp Yên-thảo công-ty
BÁN BUÔN VÀ BÁN LẺ
CÁC THỨ THUỐC LÁ VÀ XÌ-GÀ
Giữa phố hàng Gai số 83

Nhà Bán-đồ « TAM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

痔醫林桂張

HỠI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH RĨ (*tục là bệnh lòi tí*) *thực nhiều người mắc phải, chỉ đáng những là đau đớn, như còn đến khi đại-tiện xong rồi thì lưỡi-hái tử-thần đã, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng vô sao khỏi được.*

Khi đưa chữa bệnh này đều đúng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, bởi vậy nên tôi đang tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thời những nốt mạn tự kỳ rạng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm làng như thường không mất thì giờ. Vậy ngài nào mắc phải bệnh này xin mời đến.

M. TCHUONG-QUAY-LAM
26, Phố hàng Buồm. — HANOI

Sẵng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 5 giờ.
Các lĩnh xa đến xin hầu tiếp.
Thư từ xin trả lời ngay. 2090

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào của Bản-hiệu**, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như: kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số thứ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Bịnh đờn-ông

KHÔNG CON

hay là đờn-bà **KHÓ CHIỀU THAY** thì chữa bằng thuốc **YSTALINE**. Thuốc này tuổi nào uống cũng được.

Thuốc này là vị thuốc của các Lương-y trong các xứ để chữa bịnh không con. Ấy là một vị thuốc mới tiêm được, bao chế theo văn-học kiểm thời, mà nhứt là hiệu lắm. Có nhiều lời khen ngợi tánh thuốc ấy.

Tiệm chánh: LABORATOIRE YSTALINE, môn bài 35 ở đường Blanche tại thành PARIS.

Giá một chai (có lời khuyên-giải rõ ràng và bỉnh về cho dễ hiểu cách dùng của ông Lương-y Jean) là 20 quan tiền Langsa.

Tiệm bán lẻ ở Hanoi: Ed. CHASSAGNE, hàng thuốc.

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RỪNG
NÊN DÙNG THUỐC
QUININOFORME
hoàn toàn, hoàn viên
Tại tất cả các tiệm thuốc Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.
Gửi bán tại tất cả các nhà bào chế
Nhà chế thuốc LACROIX, 20-21, *Rue Philippe de Girard* — PARIS

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酷補

J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít

Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc con
勿喝牛舌啞每舌啞沒喉龍欺映桐

Bán tại: Hiệu bào-chế **J. BLANC**
2099 *31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi*

SÀ-PHÒNG SBA
DẦU THƠM XOA TÓC
NƯỚC HOA THƠM
SÁP MỠ
Pachod Frères & Cie LYON

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
RUE PAUL BERT, HANOI
Sổ sách tính xong
SẮP SỬA BÁN
SOLDE
Xin xem giấy khai hàng cùng chỗ bày hàng
Adresse Tél.: MAGASINSREUNIS — TÉLÉPHONE N° 130

MỚI SANG NHIỀU

Chạo xe — Nan hoa — Vòng bành
Vải cà-suống lốp mui — Cao-xu hơm và Cao-xu đặc, vân vân...

Hỏi giá tại Bản-hiệu
SOCIÉTÉ FRANÇAISE DE TRANSPORTS
SOCIÉTÉ ANONYME AU CAPITAL DE 1.800.000 FRANCS
7, Boulevard Bobillot, Hanoi
2096

RƯỢU NHO J. K. WATSON

Là một thứ thuốc bổ mạnh nhất, cái phép chế thuốc này khảo-cứu đã lâu năm, và cái cách làm, lại tinh-vi cẩn-thận, nên thuốc này là một thứ bổ mạnh nhất.

Những khi cơ-thể cần dùng phải bổ dưỡng rất mạnh, thì dùng thuốc này chắc và nhậy lắm.

Bệnh huyết suy, bệnh gân yếu, bệnh ghíp, bệnh sốt rét rừng, v. v.

Uống một cốc nhỏ (liqueur) hai mươi phút trước khi bữa ăn chính.

Giá bán: 2$50 một litre

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

ĐƯỜNG SANG LÀO

PHẠM-VĂN-PHI & Cie Ở VINH

GIÁ TIỀN
Hạng nhất tây ngồi: 30$00
Hạng nhì ta hay tây: 20$00
Trẻ con từ 3 đến 7 phải trả nửa tiền.

Có xe chở thơ và hành khách từ Vinh đến Thakhek qua Napé

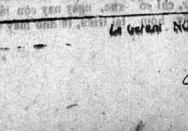
Service provisoire

THỜI GIỜ XE CHẠY

Ở Vinh đi. — Thứ tư đúng 6 giờ sáng chạy lên Napé ngủ. Sáng hôm sau đúng 6 giờ sáng Napé chạy lên Thakhek vừa kịp tàu thủy lên Vientiane.

Ở Thakhek về. — Sáng chủ nhật chờ tàu thủy ở Vientiane lới Thakhek thì xe chạy mới chạy về Napé ngủ. Sáng hôm sau ở Napé về Vinh. Hành khách về có thể ra Hanoi đi chuyến tàu hỏa 2 giờ chiều hoặc đi chuyến tàu đêm cũng được.

LỜI RAO — Phải hỏi chỗ ngồi trước 24 giờ.
Có xe riêng để cho thuê riêng từng chuyến một, ai muốn thuê nên đánh giấy thép trước 2 ngày.
Nếu đi ngày khác mình đến không đi được nữa.

Le Gérant: NGUYỄN-VĂN-LUẬN